

Globalne znaczenie mokradeł

Konwencja Ramsarska na świecie

Sylwia Gawrońska

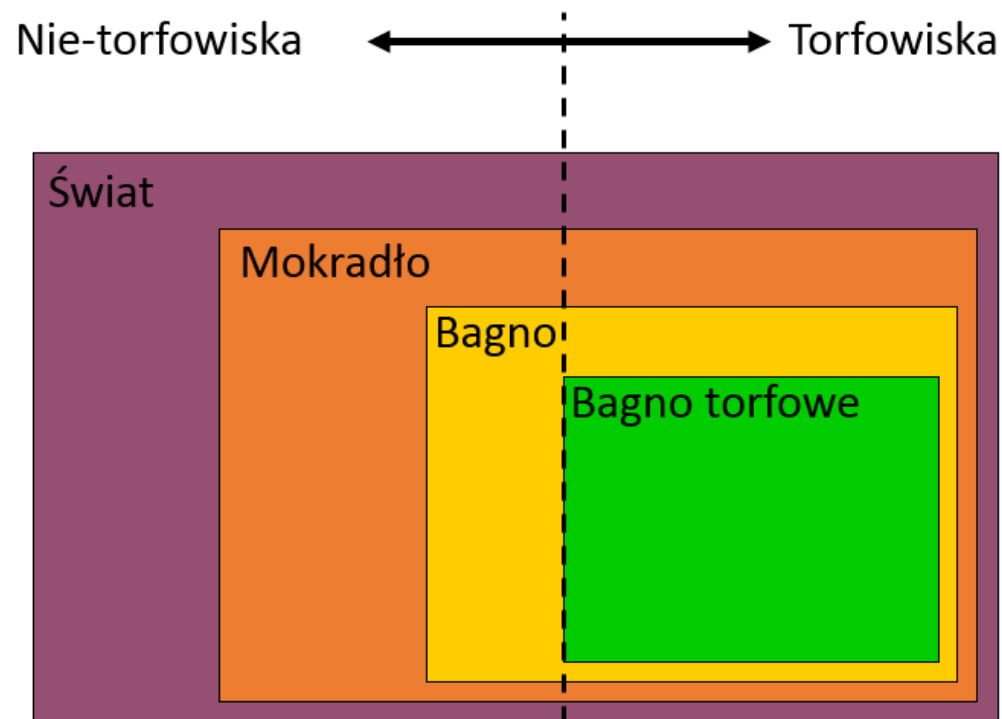
Krajowy Sekretariat Konwencji Ramsarskiej

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

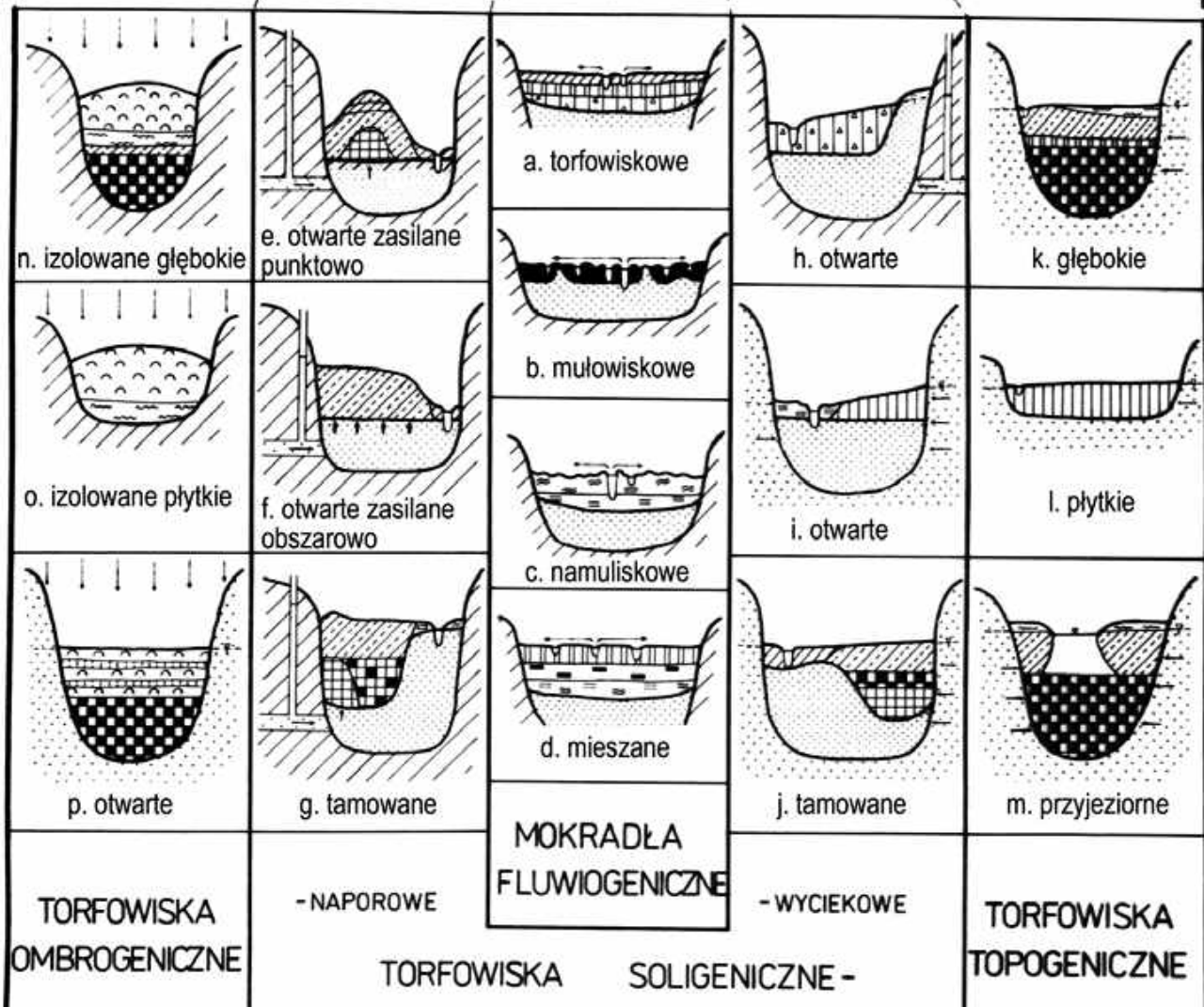
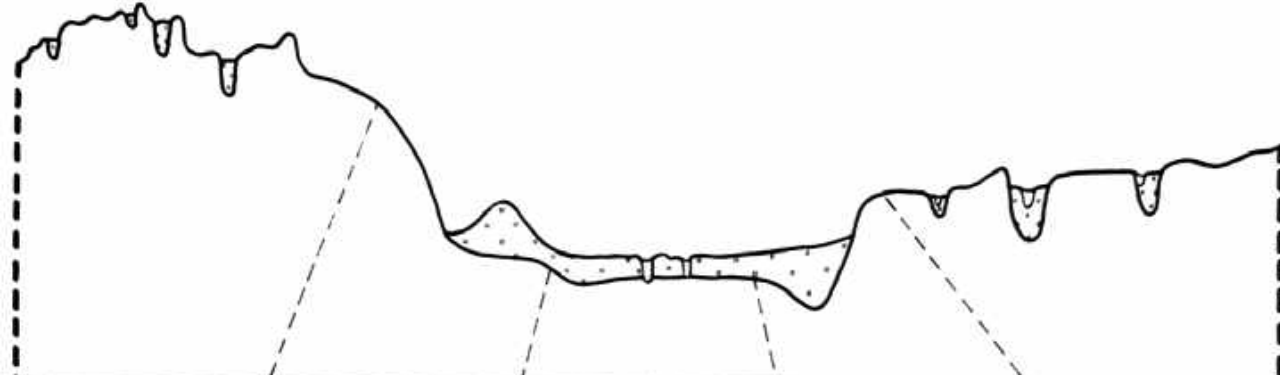
Czym są mokradła?

Mokradła to obszary lądowe stale lub sezonowo przesączone lub zalane wodą.

- Woda
- Podłoże
- Klimat

www. bagna.pl za Joosten, H., Clarke, D. 2002. Wise use of mires and peatlands. IMCG-IPS

- Mokradła ombrogeniczne (gr. *ombros* – deszcz)
- Mokradła topogeniczne (gr. *topos* – miejsce, teren)
- Mokradła soligeniczne (łac. *solum* – podłoże, grunt)
- Mokradła fluwiogeniczne (łac. *fluvius* - rzeka)

Główne typy mokradel - morskie

- przybrzeżne tereny podmokłe, w tym przybrzeżne laguny, skaliste wybrzeża, łąki podwodne i rafy koralowe

Kleine Curacao, NL

Fernando de Noronha Archipelago, BR

Paracas National Reserve, PE

Główne typy mokradel - jeziorne

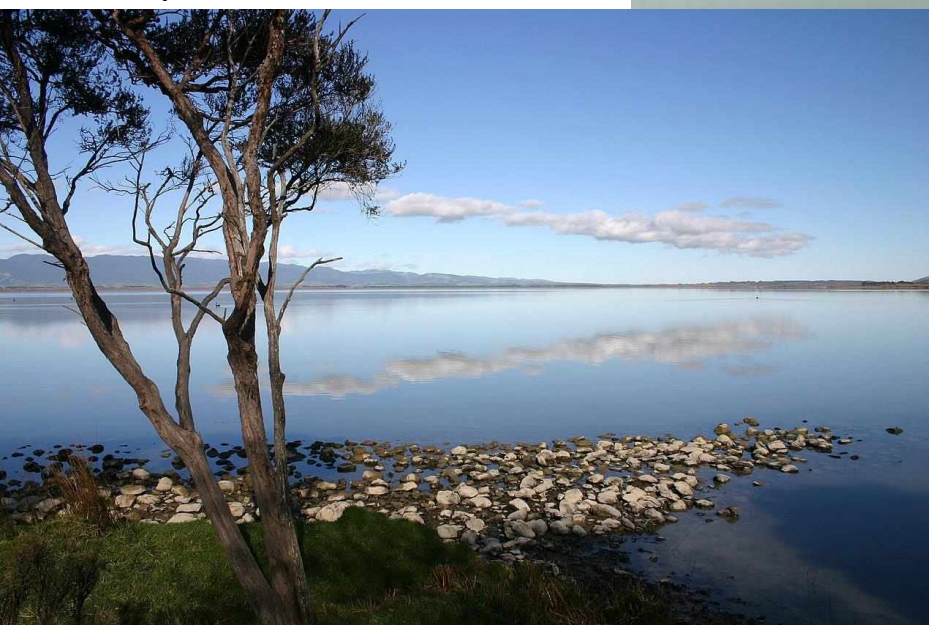
- mokradła związane z jeziorami, np. suchary

Ramsar

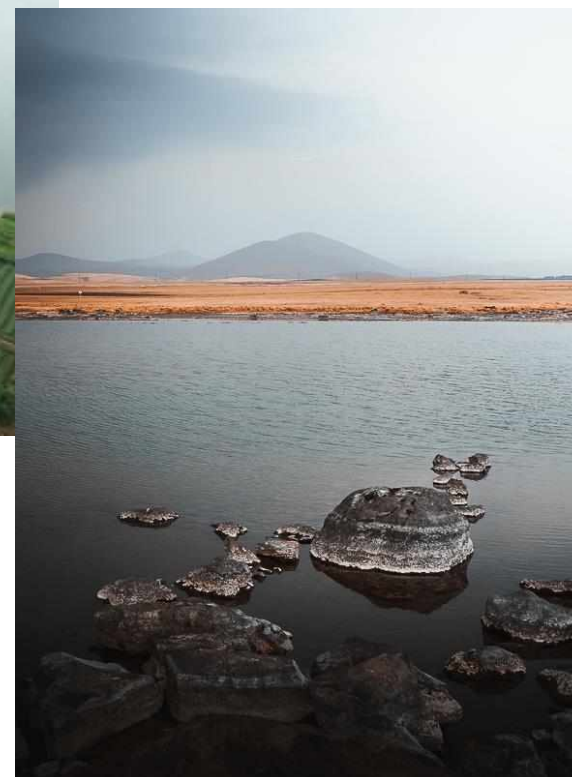

Madatapa Lake, GE

Wairarapa Moana Wetland, NZ

Hunan Maoli Lake Wetlands, CN

Główne typy mokradel - rzeki

- tereny podmokłe wzdłuż rzek i strumieni

Upper Ganga River, IN

Niagara River Corridor, USA

Ingula Nature Reserve, RPA

Główne typy mokradeł - ujścia rzek

- w tym delty, mokradła pływowe i błota, lasy namorzynowe

Etang de Saint-Paul, Madagaskar, FR RE

Mankòtè Mangrove, LC

Pichavaram Mangrove, IN

Główne typy mokradel - bagna

- bagna (torfowiska, podmokliska, mułowiska)

Caithness & Sutherland Peatlands, UK

Biebrza National Park, PL

Keremi Bogs, LV

Główne typy mokradeł - mokradła pochodzenia antropogenicznego

- stawy rybne i krewetkowe, stawy hodowlane, rezerwuary wody, kanały, oczyszczania ścieków)

Crna Mlaka Fishponds, CR

Wuhan city, Yangtze and Han rivers, CN

Kabukuri-numa and rice paddies, JP

Jaka jest rola mokradeł?

- Mokradła utrzymują i zapewniają większość wody pitnej.
- Naturalnie filtrują zanieczyszczenia, pozostawiając wodę bezpieczną do picia.

- 40% gatunków na świecie żyje i rozmnaża się na mokradłach.
- Rocznie około 200 nowych gatunków ryb jest odkrywanych na mokradłach słodkowodnych.
- Rify koralowe są domem dla 25% wszystkich gatunków.

- Akwakultura jest najszybciej rozwijającym się sektorem produkcji żywności, a rybołówstwo śródlądowe dostarczyło 12 mln ton ryb w 2018 r.
- Pola ryżowe dają wyżywienie 3,5 miliarda ludzi.

- Zapewnia usługi o wartości 47 bilionów dolarów rocznie.
- Dochody ponad miliarda ludzi na świecie zależą od obszarów wodno-błotnych.

Co zagraża mokradłom?

- Intensywna gospodarka rolna
(likwidacja oczek wodnych, rowy odwadniające)
- Zanieczyszczenie wód nawozami i pestycydami
- Zmiany morfologiczne rzek
(przeegradzanie, pogłębianie, prostowanie koryta)
- Zabudowa mieszkaniowa terenów zalewowych
- Inwazyjne gatunki obce
(nawłoc kanadyjska, szop pracz)

Co zagraża mokradłom?

- Zmiany morfologiczne rzek (przegradzanie, pogłębianie, prostowanie koryta)
- Wybory konsumpcyjne (produkty o wysokim śladzie wodnym)
- Ogrodnicze wykorzystanie torfu
- Zmiany klimatyczne

3 fakty o wodzie pitnej

Tylko 2,5% wody na Ziemi to woda słodka, głównie przechowywana w lodowcach, czapach lodowych i podziemnych warstwach wodonośnych

Mniej niż 1% wody pitnej jest możliwe do użycia

Rzeki i jeziora mieszczą 0,3% wody powierzchniowej

Ramsar

Konsumpcja wody słodkiej

Globalnie zużywamy 10 miliardów ton wody każdego dnia

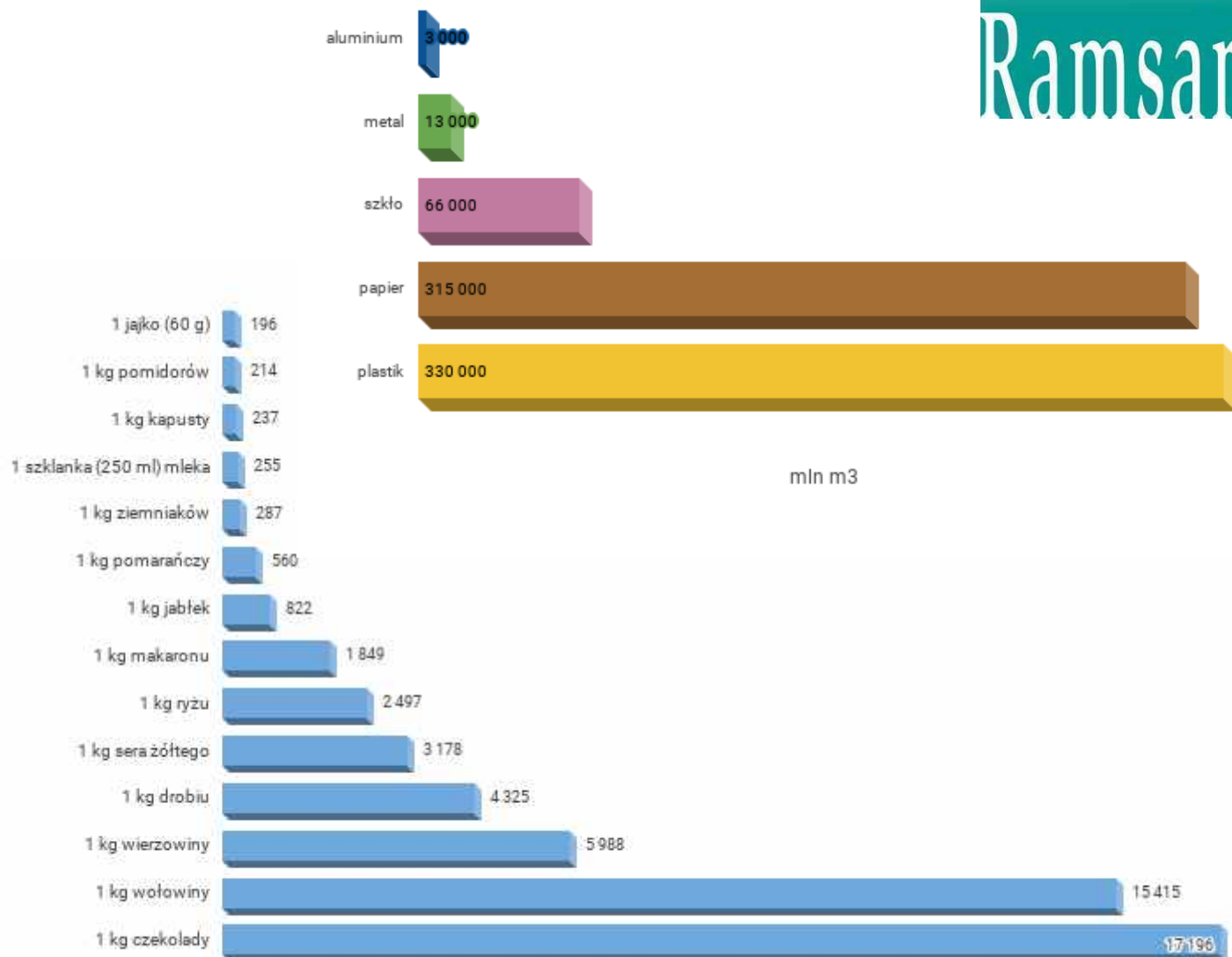
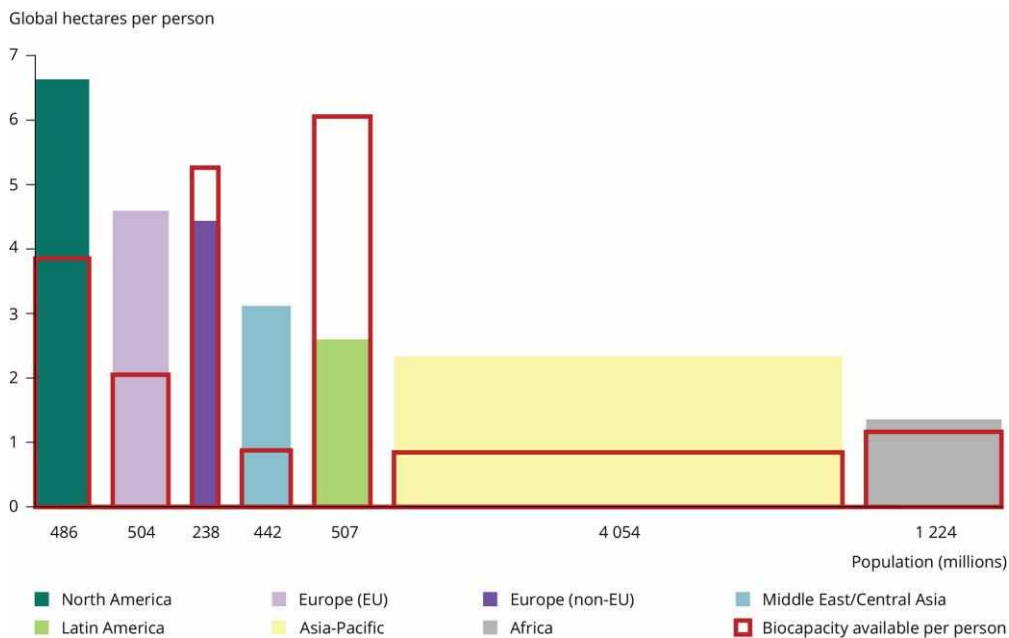
70%
wykorzystywanych
jest do uprawy
żywności

22%
zużywanych jest
przez przemysł i
energię

Zużycie wody
wzrosło
sześciokrotnie
w ciągu 100 lat
i rośnie co roku
o 1%

Ramsar

Ślad wodny żywności i opakowań

Kryzys wodny na świecie

Wzrost liczby ludności, urbanizacja i wzorce konsumpcji wywarły nieodwracalne piętno na tereny podmokłe i wodę w nich zgromadzoną

- Prawie wszystkie światowe zasoby słodkiej wody są zagrożone w związku z tym, że 82% światowej populacji jest narażona na wysokie poziomy zanieczyszczenia w jej zasobach wodnych.
- 2,2 mld ludzi nie ma dostępu do bezpiecznej wody pitnej, co generuje roczny koszt gospodarczy w wysokości 260 mld dolarów.
- Brak bezpieczeństwa wodnego był w 2017 r. głównym czynnikiem konfliktów w co najmniej 45 krajach.
- Wzrost liczby ludności o 10 mld ludzi do 2050 r. wiązać się będzie ze wzrostem produkcji żywności o 70%, na co potrzeba 14% więcej wody.

Skutki utraty terenów podmokłych

Zużycie wody przez człowieka oznacza mniej wody dla natury.
Utrata i zanieczyszczenie mokradeł zaostrzyły kryzys wodny zagrażając życiu na Ziemi.

Prawie 90% światowych terenów podmokłych zostało utraconych od 1700 roku, pozostałe znikają obecnie trzy razy szybciej niż lasy.

25% wszystkich gatunków wodno-błotnych i 1 na 3 gatunki słodkowodne są zagrożone wyginięciem.

Zmiany klimatyczne ograniczają zasoby wody powierzchniowej i podziemnej w regionach suchych, powodując wzrost konkurencji o wodę.

Jakie są rozwiązania?

- Zrównoważone gospodarowanie terenami podmokłymi
 - przedsięwzięcia oparte na przyrodzie (nature-based solutions)
 - wdrażanie dobrych praktyk rolniczych
 - ograniczenie przegradzania rzek
 - alternatywy dla torfu w ogrodnictwie
 - ochrona zasobów wód podziemnych
 - ochrona zadrzewień
- Mądre wybory konsumenckie
 - wybór żywności, odzieży, opakowań i środków transportu o niskim śladzie wodnym
 - zbiorniki na deszczówkę i ogrody deszczowe
 - oszczędność energii
- Odtwarzanie mokradeł
 - rolnictwo bagienne czyli paludikultura
 - program rolno-środowiskowo-klimatyczny
 - ponowne nawadnianie zdegradowanych torfowisk

Konwencja Ramsarska - historia

- Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego
- 2 lutego 1971 r.
- Ramsar, Iran
- Obecnie 172 kraje
- Pow. ponad 250 mln ha

CONVENTION ON WETLANDS

CONVENTION SUR LES ZONES HUMIDES

CONVENCIÓN SOBRE LOS HUMEDALES

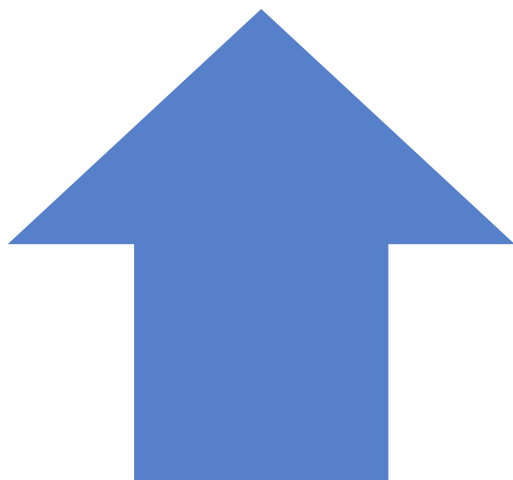
(Ramsar, Iran, 1971)

Ramsar

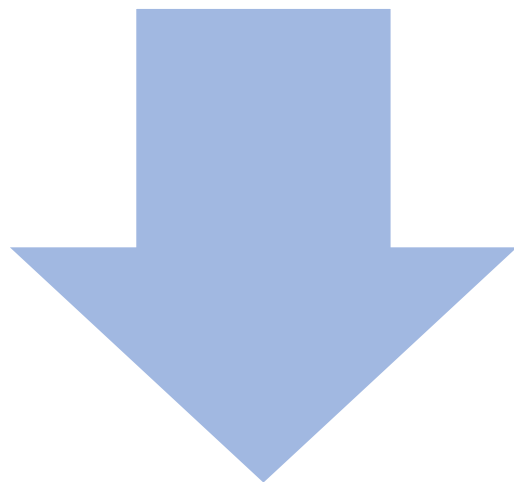

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Definicja i cel

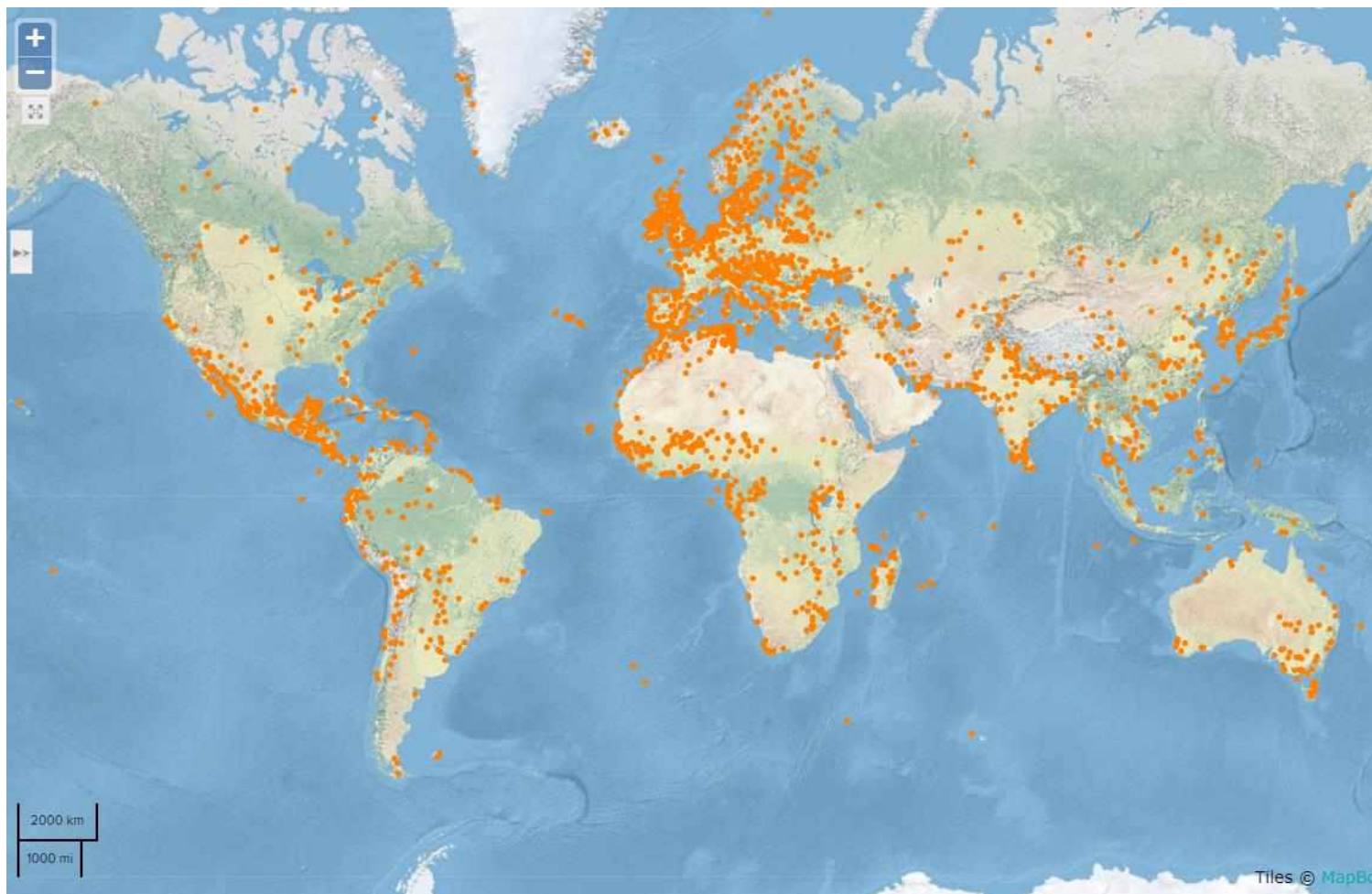

Obszarami wodno-błotnymi są
„...tereny bagien, błot i torfowisk lub zbiorniki wodne, tak naturalne jak i sztuczne, stałe i okresowe, o wodach stojących lub płynących, słodkich, słonawych lub słonych, łącznie z wodami morskimi, których głębokość podczas odpływu nie przekracza sześciu metrów”.

Celem Konwencji jest ochrona i zrównoważone użytkowanie wszystkich mokradeł, szczególnie wpisanych na listę, poprzez działania na szczeblu krajowym i lokalnym oraz współpracę międzynarodową.

Konwencja Ramsarska - dzisiaj

Ramsar

Konferencja Stron COP14

Ramsar

Wetlands Conservation Award 2022

- **Mr. Masayuki Kurechi**, Board Member, Ramsar Network Japan – Recipient of the Ramsar Convention Award for Wetland Wise Use, recognizing significant contribution to the long-term sustainable use of wetlands.
- **Ms. Carla Ximena Giraldo Malca**, Municipal Authority for the sustainability of the Pantanos de Villa wetland, Peru – Recipient of the Ramsar Convention Award for Wetland Innovation, recognizing contribution to the conservation and wise use of wetlands through an innovative technique or approach.
- **Ms. Fernanda Samuel**, National Coordinator of Mangrove Protection and Restoration, Angola – Recipient of the Ramsar Convention Award for Young Wetland Champions, recognizing young people between 18 and 30 years old that have contributed to the wise use of wetlands.
- **Mr. Jérôme Bignon**, President of the Association Ramsar France – Recipient of the Merit Award, recognizing long-term contribution or commitment to the conservation and wise use of wetlands and to Ramsar principles.

Ramsar Award Winners 2022

Contributions to promote conservation and wise use of wetlands

Masayuki
Kurechi,
Japan

Carla Ximena
Giraldo Malca, Peru

Fernanda Samuel,
Angola

Jérôme Bignon,
France

Wetlands City Accreditation 2022

Ramsar

Youth Engaged in Wetlands

- „We are here today and we will be here tomorrow, committed to this urgent mission to save our wetlands”

THE CORE TEAM

Obszary Ramsar w Polsce

Ramsar

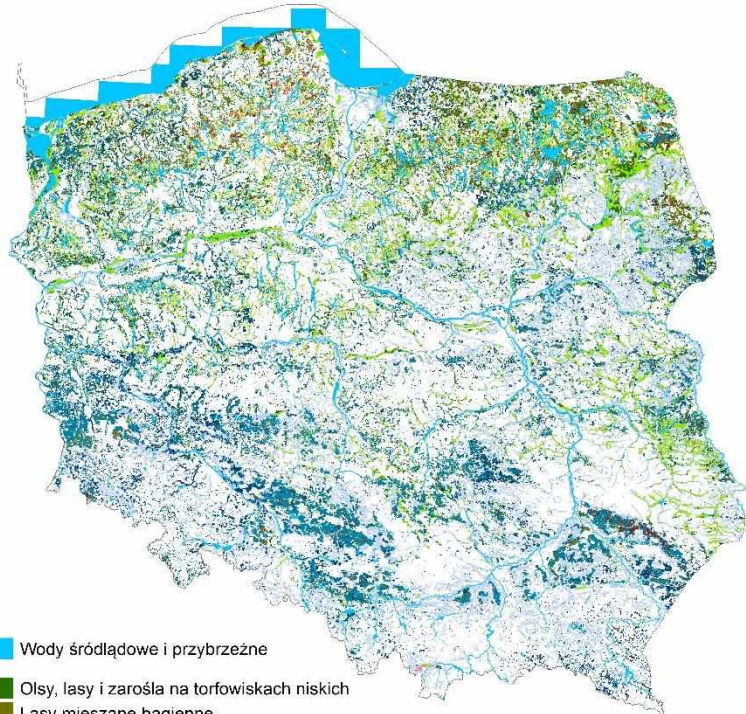
www.gov.pl/gdos

Ramsar

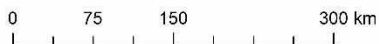
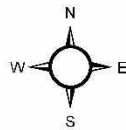

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

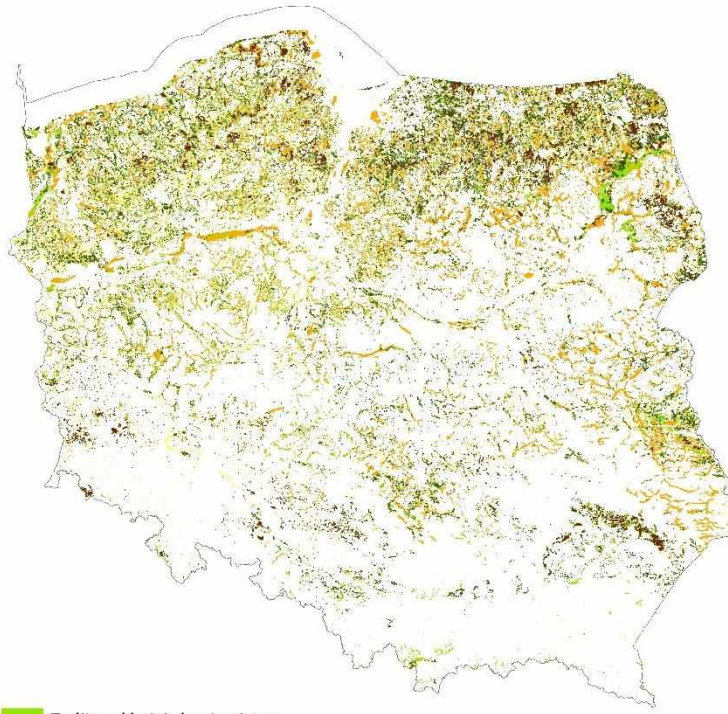
Mokradła

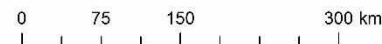
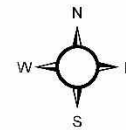
- Wody śródlądowe i przybrzeżne
- Olsy, lasy i zarośla na torfowiskach niskich
- Lasy mieszane bagienne
- Bory mieszane bagienne
- Lasy i zarośla na torfowiskach przejściowych
- Bory bagienne, lasy i zarośla na torfowiskach wysokich
- Lasy łąkowe i olsy jesionowe
- Lasy wilgotne i lasy mieszane wilgotne
- Bory wilgotne i bory mieszane wilgotne
- Torfowiska niskie - roślinność nieleśna
- Torfowiska przejściowe - roślinność nieleśna
- Torfowiska wysokie - roślinność nieleśna
- Mułowiska, namuliska i podmokliska
- Gytowiska
- Torfowiska o nieokreślonym typie roślinności
- Wyspy o nieokreślonych siedliskach

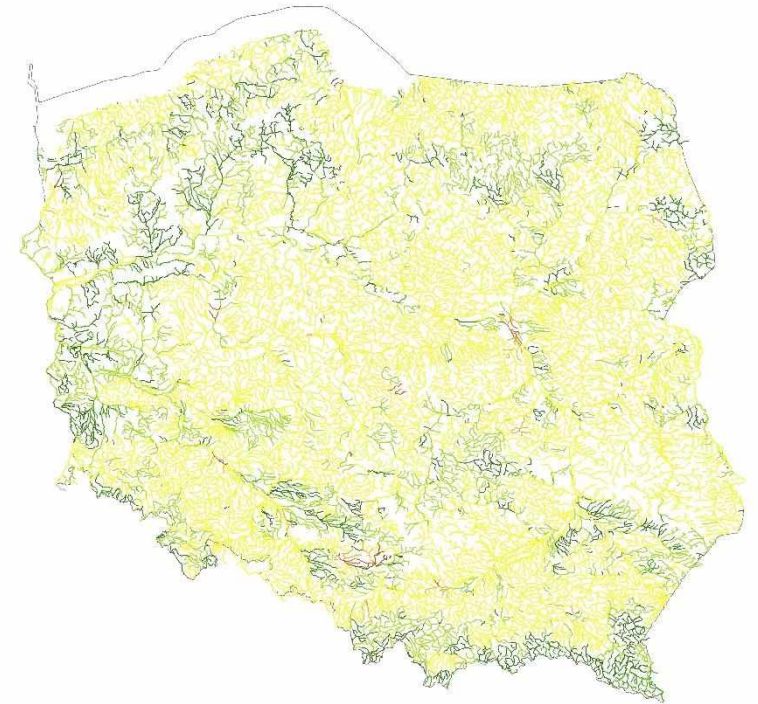
Torfowiska

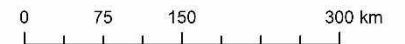
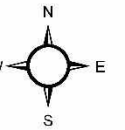
- Roślinność nieleśna bagienne
- Roślinność nieleśna niebagienne
- Olsy, lasy i zarośla na torfowiskach niskich
- Bory i lasy bagienne, bory i lasy mieszane bagienne, lasy i zarośla na torfowiskach wysokich i przejściowych
- Torfowiska o nieokreślonym typie roślinności

Rzeki - użytkowanie zlewni

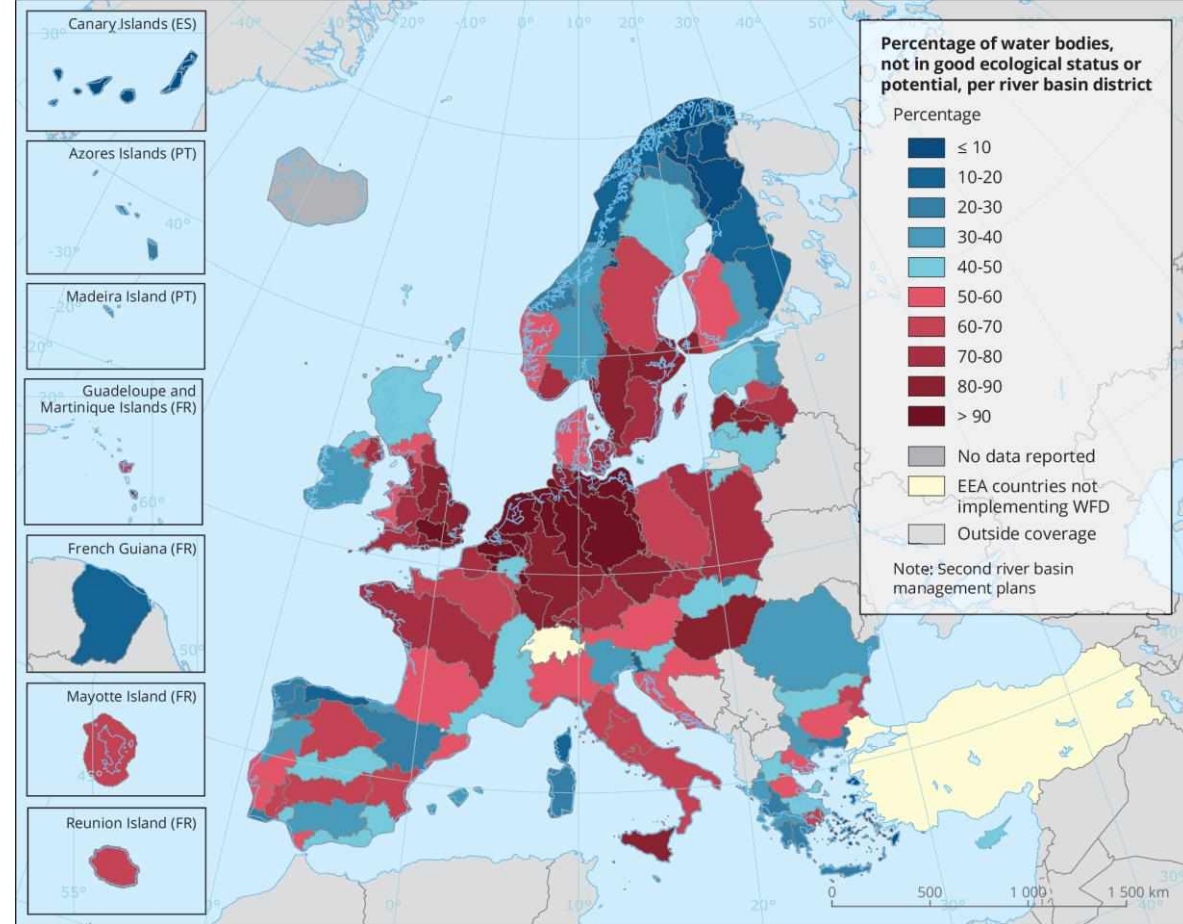

- leśne / 9 670 km / 9%
- leśno-zantropogemizowane / 226 km / < 1%
- naturalne / 3 375 km / 3%
- rolne / 72 938 km / 65%
- rolno-leśne / 24 228 km / 22%
- rolno-zantropogemizowane / 694 km / < 1%
- zantropogemizowane / 338 km / < 1%

Stan ekologiczny wód

Ramowa Dyrektywa Wodna

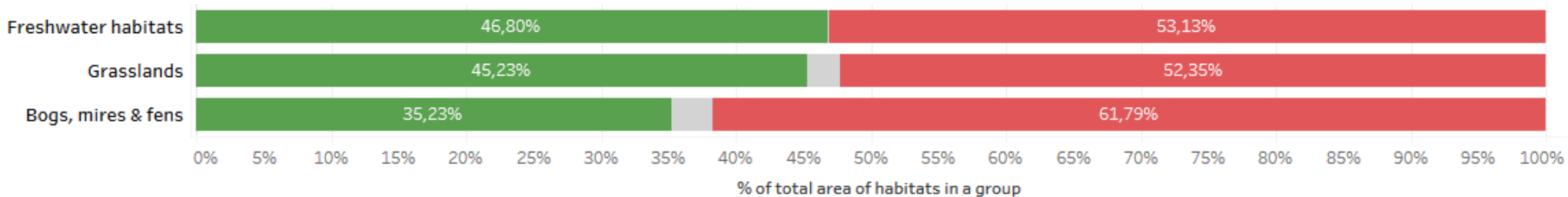

Stan zachowania siedlisk przyrodniczych

PL - raportowanie za lata 2013-2018

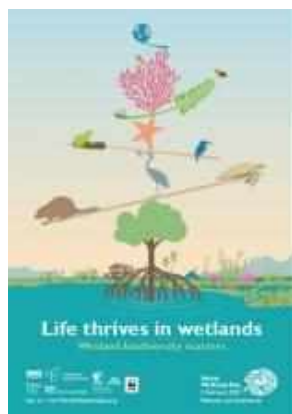
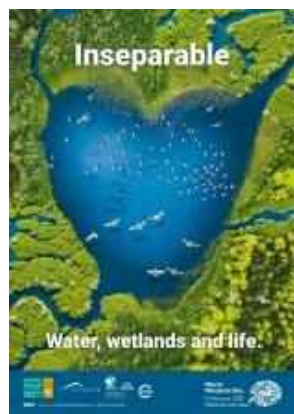
Member State(s): **PL**, Region(s): **ATL & CON**, Habitat group(s): **Freshwater habitats, Grasslands, Bogs, mires & fens**

Proportion of habitat area reported with good, not-good and unknown habitat condition

Działania ochronne w Polsce

- Obszary chronione (PN, RP, Natura 2000)
- Projekty ochronne
- Działania edukacyjne
- Światowy Dzień Mokradeł

Działania ochronne w Polsce

Ramsar

Film przyrodniczy

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

NAREW
OD ŹRÓDEŁ DO UJŚCIA

Ramsar

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

Dziękuję Państwu za uwagę!

